

~ МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ ~

УДК: 336.648

DOI: <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2024-10-323-110-117>РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРЯМОГО ІНОЗЕМНОГО
ІНВЕСТИВАННЯ В УКРАЇНІ

Уханова І. О., кандидат економічних наук, доцент, завідувачка кафедри міжнародних економічних відносин, Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна
e-mail: inna.uhanova@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-3510-382X

Мельнік К. С., викладач кафедри міжнародних економічних відносин, Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна
e-mail: kostya.melnik.00@ukr.net
ORCID ID: 0009-0001-6946-8846

***Анотація.** Метою статті є дослідження регіональних особливостей прямого іноземного інвестування в економіку України. Для дослідження використано методи аналізу, синтезу та узагальнення інформації, методи статистичного та графічного аналізу для аналізу стану та динаміки залучення прямих іноземних інвестицій в Україну та її регіони. Для досягнення поставленої мети та виконання завдань проаналізовано динаміку розподілу прямих іноземних інвестицій за регіонами України, зафіксовано втрати в інвестуванні у регіонах через проведення у них бойових дій. Узагальнено дані щодо стану іноземного інвестування за окремими регіонами-лідерами, а також ключові риси іноземного інвестування в умовах війни. Наголошено на змінах у законодавстві України, яке спрямоване на створення умов для іноземного інвестування. Сформульовано низку пропозицій щодо регіонального стимулювання залучення прямих іноземних інвестицій. Практичне значення результатів дослідження полягає у формулюванні напрямків щодо активізації залучення іноземного капіталу у реальний сектор економіки для економічного розвитку у воєнний і повоєнний періоди.*

***Ключові слова:** прамі іноземні інвестиції, інвестиційний клімат, макроекономіка, інвестиційний потенціал, інвестиційна привабливість.*

REGIONAL PECULIARITIES OF FOREIGN DIRECT INVESTMENT IN
UKRAINE

Ukhanova O. Inna, Ph. D. in Economics, Associate Professor, Head of the Department of International Economic Relations, Odesa National Economic University, Odesa, Ukraine
e-mail: inna.uhanova@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-3510-382X

Melnik S. Kostyantyn, Lecturer at the Department of International Economic Relations, Odessa National Economic University, Odessa, Ukraine
e-mail: kostya.melnik.00@ukr.net
ORCID ID: 0009-0001-6946-8846

***Abstract.** The purpose of the article is to study the regional features of direct foreign investment in the economy of Ukraine. To achieve the goal, the research set the task of analyzing foreign investments according to the parameters of their volume and investment directions, identifying factors and problematic aspects of changes in the volume of direct foreign investments at the current stage of development of Ukraine's international economic relations. The research used methods of analysis, synthesis and generalization of information, methods of statistical and graphical analysis to analyze the state and dynamics of foreign direct investment attraction in Ukraine and its regions. In order to achieve the set goal and objectives, the dynamics of the distribution of direct foreign investments by regions of Ukraine were analyzed, and losses in investment in the regions due to hostilities were recorded. Data on the state of foreign investment by individual leading regions that attract foreign investment during wartime, as well as key features of foreign investment in wartime, are summarized. Attention is focused on changes in the legislation of Ukraine, which is aimed at creating conditions for foreign investment, including by simplifying the requirements for investment projects with significant investments. A number of proposals for regional stimulation of attracting foreign direct investment have been formulated. The theoretical significance of the study lies in the further development of the problem of attracting foreign direct investment in a regional context. The practical significance of the research results lies in the formulation of directions for the activation of the attraction of foreign capital in the real sector of the economy for economic development in the war and post-war period.*

***Key words:** foreign direct investment, investment climate, macroeconomics, investment potential, investment attractiveness.*

Постановка проблеми. Дослідження проблеми іноземного інвестування є одним із важливих завдань в економічній науці через те, що саме потоки прямих іноземних інвестицій часто є джерелом і передумовою для економічного розвитку регіонів країн, що розвиваються. Розширення інвестиційних відносин регіонів України з іншими країнами світу відповідає не лише тим завданням та інтересам, що формує регіональна влада, але й інтересам усієї країни, особливо в умовах повномасштабного російського вторгнення в Україну та значного руйнування виробничих потужностей, інфраструктури, логістики. Важливим є дослідження конкретних умов, за яких відбувається процес залучення іноземних інвестицій у регіони України, визначення їх місця та рейтингування за залученням іноземного капіталу у сучасних, вкрай складних, політико-економічних умовах. У період макроекономічної нестабільності в Україні підвищення національної конкурентоспроможності та створення позитивного інвестиційного клімату на регіональному рівні є надзвичайно важливим через те, що нині в країні спостерігається гострий дефіцит капіталу, тому постає питання збереження наявних та створення нових наукових і технологічних можливостей та відповідних інституцій. Усе це, з одного боку, можна досягти за рахунок залучення у країну прямих іноземних інвестицій, а з іншого боку, ці проблеми знижують інвестиційну привабливість країни та її регіонів. Отже, є актуальним дослідження регіональних аспектів залучення прямих іноземних інвестицій на сучасному етапі розвитку вітчизняної економіки, узагальнення основних тенденцій цього процесу, визначення його проблем та перспектив.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Із сучасних учених, які досліджували проблему залучення іноземних інвестицій, слід виділити науковців В. І. Прокопенка, М. М. Семенова, Л. В. Карпюка. Деяким аспектам цієї проблематики, зокрема галузевим проблемам залучення іноземного капіталу, регіональним особливостям залучення інвестицій, розвитку міжнародного руху іноземного капіталу, присвячені роботи Є. Аكوпова, З. Варналія, Л. Григор'єва, Ч. Кіндлбегера, А. Косарева, І. Павленко. Існує багато теоретичних та емпіричних досліджень, присвячених різноманітним впливам прямих іноземних інвестицій (ПІІ) на економічний розвиток країн та регіонів, серед яких можна відзначити дослідження С. Луца, Б. Губського, В. Геєця, Б. Данилишина, В. Новицького.

Відокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значний обсяг наукових досліджень із залучення прямих іноземних інвестицій, сучасні динамічні та непередбачувані соціально-економічні та політичні умови вимагають досліджень динаміки цього процесу, проблем та перспектив більш активного залучення, щоб створити основу для більш стабільних і передбачуваних умов регіонального інвестування, що актуалізується проблемою повоєнного відновлення економіки країни та її регіонів.

Метою статті є дослідження регіональних особливостей прямого іноземного інвестування в економіку України. Для досягнення мети у дослідженні поставлено такі завдання: проаналізувати іноземні інвестиції за параметрами їх обсягу та напрямками інвестування, виявити чинники та проблемні аспекти зміни обсягів прямих іноземних інвестицій на сучасному етапі розвитку міжнародних економічних відносин України.

Основний матеріал. Прямі іноземні інвестиції – це довго-строкові вкладення в економіку країни нерезидентами, певних активів чи ресурсів [1]. Водночас слід зазначити, що загалом дослідники неоднозначно оцінюють регіональні ефекти та чинники залучення ПІІ у межах однієї країни. Висловлюється думка, що наявність великих агломерацій підвищує ймовірність залучення ПІІ на регіональному рівні, однак рівень безробіття та низький рівень заробітної плати негативно впливають на ймовірність їх розміщення [2]. Також зазначають, що ПІІ можуть мати неоднозначний вплив на синергію інноваційних систем у регіонах, досягнення позитивного ефекту безпосередньо залежить від географічного розташування регіонів, яке впливає як на привабливість, так і на ефект ПІІ [3]. Також є думка, що ПІІ можуть відігравати ключову роль у регіональній нерівності доходів, тому слід розробляти політики щодо належного розподілу прямих іноземних інвестицій, внутрішніх інвестицій і людського капіталу, щоб зменшити різницю у доходах на душу населення у регіонах країни [4].

Прямі іноземні інвестиції відіграють ключову роль у розвитку економіки будь-якої країни і Україна не є винятком. Останніми роками інвестиційний ландшафт України суттєво змінився через зовнішньополітичні, економічні та воєнні фактори, що вплинули на регіональні особливості залучення іноземного капіталу [5]. Залучення ПІІ в Україну має значні регіональні відмінності, що зумовлені різними економічними, інфраструктурними,

соціальними та політичними чинниками. Більшість досліджень наголошує на тому, що економічно розвиненіші регіони України, такі як Київ, Дніпропетровська, Львівська та Одеська області, традиційно отримували найбільший обсяг інвестицій, тоді як менш розвинені регіони відстають через нестачу інфраструктури та високі ризики.

За даними Державної служби статистики України [6]: на кінець 2023 року загальний обсяг ПІІ становив понад \$4,7 мільярдів, значна частина яких була спрямована до найбільших міст України. У той час, як окремі регіони Західної України, зокрема Львівська, Івано-Франківська та Закарпатська області, стали привабливими для інвесторів завдяки своїй географічній близькості до Європейського Союзу, східні та південні регіони продовжують відчувати економічні труднощі через війну та низький рівень безпеки.

Для того, щоб проаналізувати регіональні особливості залучення ПІІ, потрібно навести таблицю розподілу ПІІ за регіонами України.

Таблиця 1

Розподіл ПІІ за областями України (млн. дол. США) у 2021-2023 рр.

Регіони	Роки			2023/2021
	2021	2022	2023	
Вінницька	536,8	502,5	409,5	0,76
Волинська	376,1	260,2	262,9	0,69
Дніпропетровська	7 254,30	6 204,60	6 222,10	0,69
Донецька*	2 301,70			
Житомирська	397,9	284	319,8	0,80
Закарпатська	571,3	405,1	427	0,75
Запорізька	2 006,70	1 355,20	1 150,90	0,57
Івано-Франківська	514,8	421,7	514,5	0,99
Київська	1 824,00	1 456,80	1 817,50	0,99
Кіровоградська	207,1	180,4	200,6	0,97
Луганська*	226,3			-
Крим	-	-	-	-
Львівська	2 010,00	1 693,50	1 907,20	0,95
Миколаївська	567,6	235,6	200,6	0,35
Одеська	1 201,20	852,8	921,3	0,77
Полтавська	2 878,70	1 658,80	1 799,80	0,62
Рівненська	378,3	246,9	232,5	0,62
Сумська	426,4	314	336,6	0,79
Тернопільська	71,5	68,4	88,4	1,24
Харківська	1 143,80	634,6	623	0,55
Херсонська*	231			-
Хмельницька	310,4	260,5	357,9	1,15
Черкаська	352,8	304,1	391,2	1,11
Чернівецька	63,6	54,1	26	0,41
Чернігівська	598,5	570,7	662,6	1,11
м. Київ	18 356,10	12 307,90	15 426,70	0,84

Джерело: складено авторами за матеріалами [6]

За даними таблиці 1 можна стверджувати, що ПІІ мають позитивну динаміку у 2023 році, порівнюючи з 2021 роком. Це нам говорить про те, що незважаючи на кризову ситуацію в Україні, інвестиційна привабливість все одно залишається на досить високому рівні. Однак, порівнюючи з періодом до повномасштабної війни, слід зазначити падіння обсягів

прямого іноземного інвестування, так, наприклад, у Вінницькій області воно склало 24%, у Запорізькій області 43%, у Харківській області 45%, у Чернівецькій області 59%. Найбільше падіння спостерігається у Миколаївській області, воно склало 65%. Більшість із перерахованих областей зазнали втрат в інвестуванні через проведення у них бойових дій. Спостерігається також тенденція серед областей, які майже відновили інвестування, серед них Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська та Львівська області. На нашу думку, це сталося через те що виробники перенесли свої виробничі можливості у ті області, де не відбуваються бойові дії, тим самим збільшили інвестиційну активність перерахованих областей. Також слід зазначити, що Хмельницька, Чернігівська, Черкаська, Тернопільська області взагалі збільшили свої показники з розподілу ПІІ. Такий феномен пов'язаний з тим, що ці області є логістичними центрами України. Окрім того, слід зазначити, що Херсонська, Донецька, Луганська області та Республіка Крим виключені з процесу інвестування через тимчасову окупацію.

Аналізуючи дані, які вказані вище, можна стверджувати, що незважаючи на бойові дії, які тривають, динаміка притоку прямих іноземних інвестицій в економіку України відновлюється. За 2023 рік відновила динаміка ПІІ, майже до рівня 2018 року, коли ПІІ склали 4,75 млрд. дол. США, за даними Державної служби статистики України [6].

Нині ПІІ переважно спрямовують на розвиток ІТ-сектору, а також на розвиток штучного інтелекту. Лідерами із залучення ПІІ все ще залишаються великі міста та високоагломеровані центри України, це Одеська область, Львівська, Харківська, Полтавська та м. Київ, як великий мегаполіс, та ін.

Слід зазначити, що Україна має великий потенціал для інтеграції у процес функціонування міжнародного ринку капіталу. Наявний рівень інтеграції України у міжнародні економічні відносини є перешкодою, яка гальмує позитивні наслідки фінансової глобалізації для нашої країни та погіршує її рівень конкурентоспроможності. Водночас основними причинами повільної інтеграції України у світовий фінансовий простір є внутрішні проблеми – низький рівень реформування економіки, нерозвиненість фінансового ринку країни, невідповідність законодавства та інших норм міжнародним стандартам [7, с. 32-51].

У структурі галузей національного господарства іноземні інвестиції себе найкраще почувають у промисловості, фінансовій діяльності та операціях із нерухомим майном, орендою та інжинірингом, тоді як величезний економічний потенціал галузей сільського господарства та будівництва залишається для іноземних інвесторів неконкурентоспроможним порівняно з іншими, більш дохідними галузями [8].

У 2021 році Україна демонструвала позитивну динаміку щодо залучення ПІІ. За даними Державної служби статистики України, загальний обсяг ПІІ на кінець 2021 року становив близько \$4,86 мільярда. Найбільші обсяги інвестицій були спрямовані у такі регіони, як [6]:

- Київ (близько 60% загального обсягу ПІІ);
- Дніпропетровська область (металургія, машинобудування);
- Одеська область (транспорт та логістика);
- Львівська область (ІТ-сектор, легка промисловість).

У західних регіонах України (Львівська, Закарпатська, Івано-Франківська області) спостерігалось зростання інвестицій завдяки близькості до Європейського Союзу та активному розвитку логістичних і виробничих кластерів. Регіони на сході та півдні країни продовжували залучати інвестиції у видобуток корисних копалин, металургію та важку промисловість.

У 2023 році геополітична ситуація кардинально змінилася через повномасштабне російське вторгнення в Україну. Це суттєво вплинуло на інвестиційний клімат, особливо у східних та південних регіонах, де бойові дії тривали або території перебували під окупацією. Загальний обсяг ПІІ за 2023 рік суттєво зменшився і за оцінками становив приблизно \$36 мільярдів, що на 25% менше, ніж у 2021 році [9].

Незважаючи на тимчасові військові загрози на початку 2022 року, Київ залишився лідером за обсягами ПІІ. Близько 55% всіх інвестицій були сконцентровані у столиці та Київській області. Основні сектори інвестицій: ІТ, фінанси, нерухомість, а також інфраструктурні проекти. Європейські та американські інвестори проявляли інтерес до проектів з відбудови [10].

Західні регіони продовжили залучати значні інвестиції через їхню відносну безпеку та близькість до кордонів ЄС. Львівська область стала основним центром залучення ПІІ у виробничий сектор та інфраструктуру.

У 2023 році спостерігалось збільшення ПІІ в агропромисловий комплекс та виробництво автомобільних комплектуючих. Львівська область демонструвала стабільне зростання ПІІ (на 12% більше, порівнюючи з 2021 роком).

Одеська область залишилася важливим регіоном для інвестицій у логістику та транспорт, незважаючи на загрози з боку військових дій у Чорному морі. Однак обсяг ПІІ тут зменшився приблизно на 10% через ризики, пов'язані з безпекою портової інфраструктури.

Східні регіони зазнали катастрофічного падіння ПІІ через активні бойові дії та окупацію територій. У 2023 році інвестиційна активність тут фактично зупинилася. Обсяг ПІІ зменшився на понад 90%, а більшість інвесторів заморозили або припинили свої проекти. Відновлення цих регіонів вимагатиме значних капіталовкладень після закінчення війни та відновлення контролю над територіями.

Центральний регіон, хоч і не був на перших позиціях за обсягами ПІІ, у 2023 році став більш привабливим для інвесторів через свою безпеку, порівнюючи зі східними та південними регіонами. Інвестиції в агропромисловий комплекс і переробну промисловість продовжували зростати, хоча й не такими швидкими темпами, як у західних регіонах [11].

Загальна динаміка ПІІ в Україні зазнала суттєвих змін через війну, але деякі регіони продемонстрували стійкість і навіть зростання інвестицій. Порівнюючи з 2021 роком, у 2023 році спостерігалася [12] (Рис. 1):

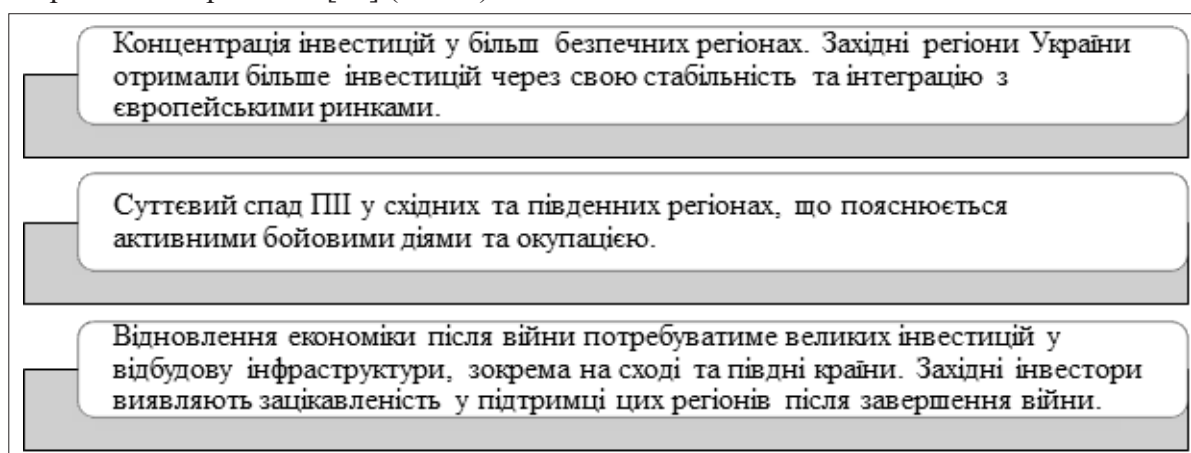

Рис. 1. Ключові риси іноземного інвестування в умовах війни

Джерело: складено авторами за матеріалами[12]

Отже, темпи зростання прямих іноземних інвестицій в Україні загалом не мають таких тенденцій, як регіони, що свідчить про непропорційний розвиток регіонів країни. Збільшення регіональних обсягів ПІІ відбувається нерівномірно та суттєво коливається, їх необхідно досліджувати більш детально шляхом аналізу прямих потоків іноземних інвестицій та вивчення їх зростання.

Слід зазначити, що уряд створює певні умови для іноземного інвестування, реформуючи регуляторну базу. Так, 9 серпня 2023 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації інвестиційних проектів із значними інвестиціями» [14], метою якого є стимулювання залучення у тому числі зовнішніх інвестицій шляхом спрощення вимог до інвестиційних проектів із значними інвестиціями, удосконалення форм державної підтримки для реалізації таких проектів, що створить сприятливі умови для залучення більшого кола інвесторів та збільшення кількості інвестиційних проектів із значними інвестиціями, а також сприятиме розвитку регіонів, де вони будуть реалізовуватися. Зокрема у Законі прописано таке (Рис. 2).

Виходячи з вищенаведеної інформації, слід висунути пропозиції щодо покращення інвестиційного клімату та інвестиційної активності в Україні загалом. По-перше, слід визначити чіткі цілі та завдання залучення ПІІ, а також розробити детальні плани залучення та використання зі звітністю ПІІ. По-друге, необхідно зміцнити інституційну базу, що включає активізацію діяльності українського Агентства зі стимулювання інвестицій (АСІ), що можливо при забезпеченні йому інституційної незалежності у діяльності; надання можливостей для розробки та публікації АСІ власної стратегії залучення ПІІ із зазначенням

цілей; побудову міцних зв'язків із приватним сектором, де зосереджено реальний капітал; забезпечення професійного підходу до всіх операційних функцій зі стимулювання ПІІ.

розширення сфер, у яких може реалізуватися інвестиційний проект із значними інвестиціями;
доповнення форм державної підтримки, а саме: компенсація за рахунок коштів державного бюджету, місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законом, вартості збудованих заявником або інвестором із значними інвестиціями об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, необхідних для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями;
компенсація витрат на підключення та приєднання до інженерно-транспортних мереж, необхідних для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями; звільнення від відшкодування втрат лісогосподарського виробництва для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями;
зменшення межі розміру значних інвестицій (з 20 млн. євро до 12 млн. євро) та кількості створених нових робочих місць впродовж строку реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями;
встановлення можливостей для доопрацювання, а не повернення поданих інвестором документів

Рис. 2. Законодавчі зміни для активізації ПІІ у регіони України

Джерело: складено авторами за матеріалами [13]

Окрім того, для України вкрай важливо забезпечити залучення прямих іноземних інвестицій з провідних країн, серед них – партнери з Європейського Союзу, США, Китай, Японія та Південна Корея, такі інвестиційні потоки дозволять залучати більше новітніх технологій та рішень. Для досягнення такої мети важливим є створення сприятливих умов, які можуть бути надані у межах інвестиційно-інноваційних зон. Дуже важливі також продовження боротьби з корупцією та подальше реформування податкової системи України, що буде підвищувати конкурентоспроможність України на світовому ринку інвестиційного капіталу.

Висновки. Отже, інвестиційний ландшафт України суттєво змінився через зовнішньополітичні, економічні та воєнні фактори, що вплинули на регіональні особливості залучення іноземного капіталу. Останніми роками залучення ПІІ в Україну має значні регіональні відмінності, наприклад, Львівська, Івано-Франківська та Закарпатська області стали привабливими для інвесторів завдяки географічній близькості до ЄС, а східні та південні регіони продовжують відчувати економічні труднощі через війну та низький рівень безпеки. Динаміка ПІІ загалом є позитивною у 2023 році, однак, порівнюючи з періодом до повномасштабної війни, слід зазначити падіння обсягів прямого іноземного інвестування. Області, які зазнали втрат в інвестуванні, переважно постраждали через проведення у них бойових дій. Серед областей, які майже відновили інвестування, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська та Львівська області, тому що виробники перенесли свої виробничі потужності у ті області, де не відбуваються бойові дії; Хмельницька, Чернігівська, Черкаська, Тернопільська області збільшили свої показники по розподілу ПІІ через те, що є логістичними центрами України. Київ залишився лідером за обсягами ПІІ: близько 55% всіх інвестицій були сконцентровані у столиці та Київській області, а основними секторами інвестицій стали ІТ, фінанси, нерухомість, а також інфраструктурні проекти.

Серед напрямків із активізації залучення ПІІ до регіонів України слід назвати розробку детальних планів залучення ПІІ; зміцнення інституційної бази, що включає активізацію діяльності українського Агентства зі стимулювання інвестицій (АСІ); забезпечення залучення прямих іноземних інвестицій з провідних країн, серед них – партнери з Європейського Союзу, США, Китай, Японія та Південна Корея.

Список літератури

1. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text> (дата звернення: 10.08.2024).
2. Bresslein, M., Cieslik, A., & Matschke, X. (2019). Vertical industry linkages and the location of foreign direct investment in Poland. *Eastern European Economics*, 57(6), 457–483. URL: <https://doi.org/10.1080/00128775.2019.1575756> (дата звернення 12.08.2024).
3. Lengyel, B., & Leydesdorff, L. (2015). The effects of FDI on innovation systems in Hungarian regions: Where is the synergy generated? *Regional Statistics*, 5(1), 3–24. URL: <https://doi.org/10.15196/RS05101> (дата звернення 12.08.2024).
4. Mallick, J., & Zdražil, P. (2018). FDI and regional income disparity in the Czech Republic. *Scientific Papers of the University of Pardubice, Series D: Faculty of Economics and Administration*, 43(2), 159–171. URL: https://fes.upce.cz/sites/default/files/public/mika0267/scipap_43_114052.pdf (дата звернення 12.08.2024).
5. Національний банк України. Огляд прямих іноземних інвестицій в Україну за 2021–2023 роки. Київ : НБУ, 2023. 76 с. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/oglyad-pryamih-inozemnih-investitsiy-v-ukrayinu-za-2021-2023-roki> (дата звернення: 10.08.2024).
6. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. URL: <https://ukrstat.gov.ua>. (дата звернення: 10.08.2024).
7. Васильців Т. Г., Лупак Р. Л., Волошин В. І. Стратегічні імперативи державної політики протидії гібридним загрозам і забезпечення економічної безпеки України. *Економіка України*. 2021. Вип. 2. С. 32-51.
8. Семенов, М. М. Інвестиційна привабливість регіонів України: сучасний стан та перспективи розвитку. *Фінансовий простір*. 2023. Вип. 4. С. 67-78.
9. Карпюк, Л. В. Регіональні диспропорції у розподілі прямих іноземних інвестицій в Україні. *Регіональна економіка*. 2021. Вип. 3. С. 89-99.
10. Міжнародна організація праці. Звіт про економічні наслідки війни та іноземні інвестиції в Україні. Женева : МОП, 2023. 156 с.
11. Аналітичний центр «CASE Україна». Економічні наслідки війни для регіонів України: виклики та перспективи. Київ: CASE Україна. 2023. 92 с.
12. Західний центр економічних досліджень. Інвестиційна привабливість західних регіонів України після 2022 року. Львів : ЗЦЕД, 2023. 104 с.
13. Верховна Рада України. Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації інвестиційних проектів із значними інвестиціями» від 09.08.2023 № 3311-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3311-20#Text> (дата звернення: 10.08.2024).

References

1. On Investment Activity: Law of Ukraine dated 18.09.1991 No. 1560-XII. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text> (accessed August 10, 2024). [In Ukrainian].
2. Bresslein, M., Cieslik, A., & Matschke, X. (2019). Vertical industry linkages and the location of foreign direct investment in Poland. *Eastern European Economics*, 57(6), 457–483. Retrieved from <https://doi.org/10.1080/00128775.2019.1575756> (accessed on August 12, 2024).
3. Lengyel, B., & Leydesdorff, L. (2015). The effects of FDI on innovation systems in Hungarian regions: Where is the synergy generated? *Regional Statistics*, 5(1), 3–24. URL: <https://doi.org/10.15196/RS05101> (accessed on August 12, 2024).
4. Mallick, J., & Zdražil, P. (2018). FDI and regional income disparity in the Czech Republic. *Scientific Papers of the University of Pardubice, Series D: Faculty of Economics and Administration*, 43(2), 159–171. Retrieved from https://fes.upce.cz/sites/default/files/public/mika0267/scipap_43_114052.pdf (accessed on August 12, 2024).
5. National Bank of Ukraine. Overview of Foreign Direct Investment in Ukraine for 2021–2023. Kyiv: NBU, 2023. 76 p. Retrieved from <https://bank.gov.ua/en/news/all/overview-of-foreign-direct-investment-in-ukraine-for-2021-2023> (accessed August 10, 2024). [In Ukrainian].
6. State Statistics Service of Ukraine. Official website. Retrieved from <https://ukrstat.gov.ua>. (accessed August 10, 2024). [In Ukrainian].
7. Vasylytsiv, T. H. Lupak, R. L. and Voloshyn, V. I. (2021), Strategic imperatives of the state policy of countering hybrid threats and ensuring economic security of Ukraine, *Economy of Ukraine*, 2, 32-51. [In Ukrainian].

8. Semenov, M. M. (2023). Investment Attractiveness of the Regions of Ukraine: Current State and Prospects for Development. *Financial Space*, 4, 67-78. [In Ukrainian].
9. Karpiuk, L. V. (2021). Regional Disparities in the Distribution of Foreign Direct Investments in Ukraine. *Regional Economy*, 3, 89-99. [In Ukrainian].
10. International Labour Organization. Report on the Economic Consequences of the War and Foreign Investments in Ukraine. Geneva : ILO, 2023. [In Ukrainian].
11. Analytical Center «CASE Ukraine». Economic Consequences of the War for the Regions of Ukraine: Challenges and Prospects. Kyiv : CASE Ukraine, 2023. [In Ukrainian].
12. Western Center for Economic Research. Investment Attractiveness of the Western Regions of Ukraine after 2022. Lviv : WCER, 2023. [In Ukrainian].
13. Verkhovna Rada of Ukraine; Law «On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine Regarding the Implementation of Investment Projects with Significant Investments» dated 09.08.2023. № 3311-IX. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3311-20#Text> (accessed August 10, 2024). [In Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 16.10.2024

Прийнята до публікації 22.10.2024